

Vlaanderen
is materiaalbewust

JAARRAPPORT 2022 HANDHAVING ZWERFVUIL

TEAM TERREINCONTROLE

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

WWW.OVAM.BE

OVAM

INHOUD

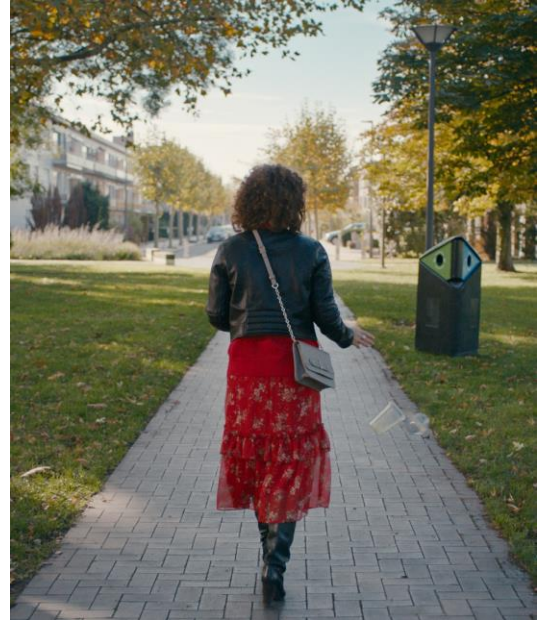
1	Inleiding.....	3
2	Cijfers	4
2.1	Aantal dagen/uren handhaving	4
2.2	Aantal bestuurlijke verslagen	5
2.3	Soort overtredingen	6
2.4	Actieve Gemeenten en Evenementen	7

1 INLEIDING

In dit rapport kan u meer lezen over de resultaten van de handhavers zwerfvuil van het team Terreincontrole van de OVAM voor het jaar 2022. Momenteel zijn er 29 handhavers zwerfvuil actief over heel Vlaanderen. Sinds de zomer van 2021 hoort de handhaving van zwerfvuil ook bij het team Terreincontrole.

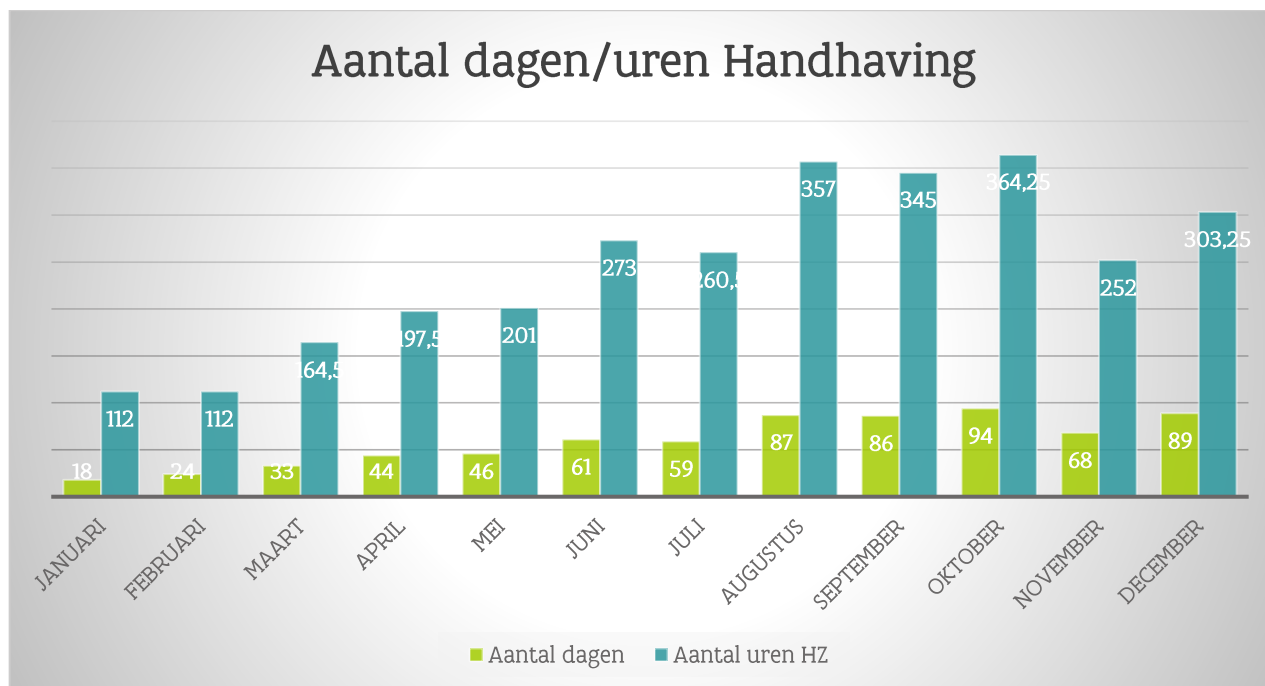
Mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, maakte van de daling van de hoeveelheid zwerfvuil een belangrijk beleidsthema. Uit bevestigingen blijkt dat zwerfvuil in de top 3 staat van grootste ergernissen bij de Vlamingen. Zwerfvuil is ook bijzonder milieubelastend, onhygiënisch en onveilig voor mens en dier.

Om de lokale besturen te ondersteunen in de handhaving op zwerfvuil zorgde de Minister er voor dat er budget vrij kwam, gefinancierd door de verpakkingsector (Fost Plus), om via een proefproject vanaf midden 2021 tot midden 2024 dertig handhavers zwerfvuil bij de OVAM tewerk te stellen. Deze handhavers zijn geen toezichhouders, sensibiliseren niet en gaan repressief te werk. Dit wil zeggen dat ze geen waarschuwingen geven en direct overgaan tot het uitschrijven van een Bestuurlijk Verslag, volgens de GAS-wetgeving. Hiervoor volgen de handhavers zwerfvuil eerst de opleiding tot GAS-Vaststeller, om vervolgens aangesteld te worden door de gemeenteraad van elke stad of gemeente waar ze actief worden. Ze werken op basis van de bepalingen over zwerfvuil in de lokale politiereglementen en passen ze toe op het terrein.

2 CIJFERS

2.1 AANTAL DAGEN/UREN HANDHAVING

Sinds januari 2022 werd het aantal handhavingsdagen geleidelijk opgevoerd, omwille van het nieuwe aantal handhavers zwerfvuil dat werd aangenomen om het team te versterken. Het grootste aantal handhavers had in oktober 2022 het GAS-examen afgelegd en kon vanaf dan worden aangesteld in de gemeenten. Zoals weergegeven in bovenstaande tabel kan er duidelijk worden gezien dat het aantal dagen en uren geleidelijk aan gestegen is over de zomer. In 2022 waren er in totaal **709 handhavingsdagen** en werden er **2942 uren op het terrein** controles uitgevoerd in de actieve gemeenten die instapten in het project handhaving zwerfvuil. Gemiddeld zijn er 4 dagen per week meerdere teams op het terrein.

2.2 AANTAL BESTUURLIJKE VERSLAGEN

controles : houdt in dat mensen hun afval reglementair weggooiden of een hondenpoepzakje konden voorleggen.

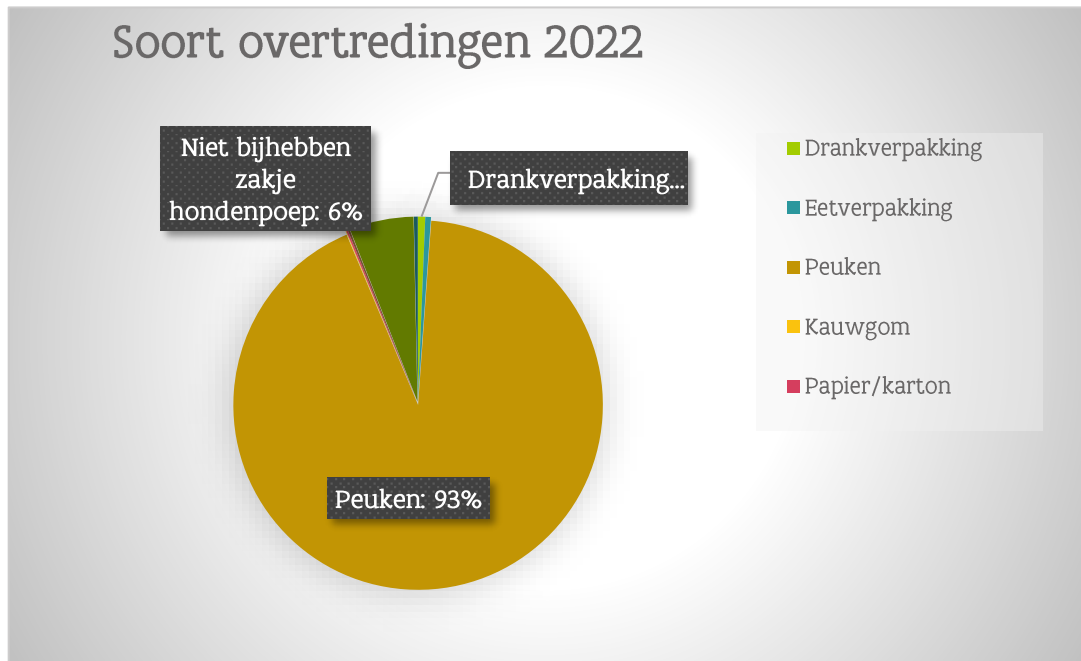
BV : Bestuurlijke Verslagen.

Van de vastgestelde overtredingen werden er in 2022 **in totaal 5011 bestuurlijk verslagen (BV)** opgemaakt en bezorgd aan de sanctionerend ambtenaar (SA). De SA heeft vervolgens 6 maanden de tijd om het dossier te behandelen en al dan niet een GAS-boete of een alternatieve maatregel op te leggen. Aan de handhavers zwerfvuil wordt vaak gevraagd op het terrein wat de hoogte van de boete zal zijn, maar daarover kan moeilijk een sluitend antwoord worden gegeven. Het is de SA die bepaalt wat de boete of alternatieve maatregel zal zijn. Het zijn vaak minderjarigen aan wie een alternatieve maatregel wordt opgelegd, in de plaats van een boete.

Ook werden er in 2022 **in totaal 16.730 visuele controles** uitgevoerd op het terrein. Dit wil zeggen dat de handhavers zwerfvuil iemand een reglementaire actie heeft zien uitvoeren in de openbare ruimte. Dit kan gaan over het weggooiden van een verpakking/papiertje in de vuilnisbak, het deponeren van een sigaret in een vuilnisbak/peukenrecipiënt of het bijhebben van een hondenpoepzakje.

Elke overtreding van zwerfvuil wordt vastgelegd. Er wordt niet sensibiliserend gewerkt, maar repressief. Via een kort gesprek wordt de overtreder gewezen op zijn overtreding en wordt de identiteit gevraagd. Dit gebeurt meestal aan de hand van de identiteitskaart. Gemiddeld gebeurden er per duo 7 vaststellingen per handhavingsdag in 2022.

2.3 SOORT OVERTREDINGEN

Het merendeel van de overtredingen in 2022 ging over het weggooien van **sigarettenpeuken** (93%). Mogelijke **verklaringen**: een grote gewoonte en geen besef dat dit een overtreding is (bijvoorbeeld in rioolputje gooien) en het sneller op heterdaad kunnen betrappen wegens de beperkte duurtijd van het roken van een sigaret, liggen aan de basis van deze cijfers. In de winter is er bovendien minder volk op straat door de koude en weinig buitenconsumptie (drank- en eetverpakking). Eveneens blijkt uit de fractietelling van de OVAM dat peuken de grootste fractie is in het zwerfvuil (publicatie februari 2022).

2.4 ACTIEVE GEMEENTEN EN EVENEMENTEN

Op 31/12/2022 zijn er **93 gemeenten** actief over heel Vlaanderen die mee ingestapt zijn in het zwerfvuil project van OVAM. Dit wil zeggen dat het team zwerfvuil in **93 gemeenten** handhavingsacties hebben lopen, waar handhavers op het terrein controles uitvoeren. Bovenop het aantal actieve gemeenten werden er tevens handhavingsacties opgezet tijdens **64 evenementen** in 2022. Onderstaande tabel toont de gemeenten en steden die momenteel actief zijn in het project handhaving zwerfvuil van OVAM:

ALKEN	GENT	MACHELEN	TEMSE
ANTWERPEN	GERAARDSBERGEN	MECHELEN	TORHOUT
ANZEGEM	GRIMBERGEN	MENEN	TREMELO
ARENDONK	HALLE	MEULEBEKE	TURNHOUT
BEERSE	HAMME	MOERBEKE-WAAS	VEURNE
BEERSEL	HAMONT-ACHEL	MOL	VILVOORDE
BEKKEVOORT	HARELBEKE	MORTSEL	WACHTEBEKE
BERINGEN	HEMIKSEM	NAZARETH	WAREGEM
BERLAAR	HERENTALS	NIEUWPOORT	WETTEREN
BERLARE	HERENTHOUT	NINOVE	ZAVENTEM
BONHEIDEN	HERZELE	OOSTENDE	ZEDELGEM
BOOM	HEUSDEN-ZOLDER	OOSTKAMP	ZELE
BOUTERSEM	HOOGSTRATEN	OOSTROZEBEKE	ZOERSEL
BRASSCHAAT	HOVE	OPWIJK	ZONHOVEN
BREDENE	ICHTEGEM	OUDENAARDE	ZOTTEGEM
BRUGGE	KAPellen	OUDSBERGEN	ZUTENDAAL
DE HAAN	KNOKKE-HEIST	POPERINGE	ZWEVEGEM
DEERLIJK	KORTRIJK	RIEMST	
DENDERLEEuw	LANAKEN	RIJKEVORSEL	
DENDERMONDE	LEOPOLDSBURG	ROESLARE	
DESSEL	LIEDEKERKE	ROTSelaar	
DIEST	LIER	SCHELLE	
DILBEEK	LOCHRISTI	SINT-TRUIDEN	
DUFFEL	LOKEREN	STABROEK	
GEEL	LOMMEL	STADEN	
GENK	MAASMECHELEN		